

Våld mot HBTQ-personer i Colombia under 2015

Denna rapport har sammanställts i samarbete mellan organisationerna Colombia Diversa, Caribe Afirmativo och Santamaría Fundación.

Syftet med denna rapport är att dokumentera det våld som riktats mot HBTQ-personer i Colombia under 2015. Våldet har kategoriserats beroende på flera kategorier, i vissa fall baserat på fördomar och kön

1. Mord på HBTQ-personer ökade under 2015 och straffriheten består

Under 2015 mördades 110 HBTQ-personer i Colombia. Detta är den högsta siffran som registrerats sedan 2012. De huvudsakliga offren för denna brottskategori är homosexuella män och transsexuella individer. Åtminstone 39% av de begångna brotten grundade sig på fördomar mot antingen offrets sexuella orientation eller kön, det som i texten kommer att benämnas hatbrott.

Det våld som riktas mot **transsexuella kvinnor** ligger på en mycket hög nivå. Cirka 45% av fallen kategoriseras som hatbrott och offrens genomsnittliga ålder var 28 år. Samtidigt var 2015 också ett rekordår vad gäller våld mot **lesbiska** där vartannat fall, dvs 50%, räknas som hatbrott.

Även hatbrott mot HBTQ-aktivister är vanligt förekommande i Colombia och antalet mord under 2015 är det högst registrerade sedan 2008 där minst hälften av fallen var kopplade till deras engagemang för mänskliga rättigheter.

I en majoritet av fallen har myndigheterna inte identifierat förövarna. Mellan 2012 och 2015 har enbart tolv personer dömts för hatbrott mot HBTQ-personer. Detta innebär att det i 95% av fallen fortfarande råder straffrihet.

2. En selektiv lag med polisvåld och kriminalisering av HBTQ-personer

Under 2015 registrerades i Colombia 61 fall av polisvåld riktat mot HBTQ-personer varav 91 offer. De regioner som var överrepresenterade i statistiken under 2015 var Bogota och Valle del Cauca vid landets Stilla havskust.

80% av fallen handlade om individer som utsatts för övervåld av polis och där det begåtts ett uppenbart brott mot lagen. Åtminstone 22 fall av polisiärt övervåld berodde på offrets sexuella läggning eller könsläggning. I dessa 22 fall återfanns elva fall av personskada, ett mordförsk och en utomrättslig avrättning följt av sju fall av godtycklig tillämpning av lagen.

De mest förekommande polisiära övergreppen bestod av fysiskt våld som övergrepp mot offrens integritet och säkerhet. Dessa brott genomfördes främst i publika platser samt på polisstationer och polisfordon. De polisiära insatserna tillämpas orättfärdigt, godtyckligt och oproportionerligt vilket resulterar i att man tvingar bort HBTQ-personer från det offentliga rummet samt genomför diskriminerande och omotiverade kontroller riktade mot dessa individer.

Det saknas framsteg inom den juridiska sektorn. Mer än hälften av alla fall av polisiärt våld riktat mot HBTQ-personer under 2015, avskrevs och arkiverades. I tjugo av fallen vittnade offren inför disciplinära myndigheter och domstol medan offren i 41 fall inte alls blev hörda. Detta innebär att vittnen i två tredjedelar av alla fall av polisiärt våld riktat mot HBTQ-personer, inte fick chansen att vittna formellt och berätta om sina erfarenheter.

3. Ökade hot mot HBTQ-personer från kriminella väpnade grupper

Sedan 2014 har hoten riktade mot HBTQ-personer ökat med över 50% i synnerhet i områden med närvaro av kriminella väpnadegrupper. Totalt registrerades 47 hot i 17 olika departement. Fler än hälften av dessa ägde rum i regionen vid Colombias karibiska kust.

De departement med höst frekvens av hot riktade mot HBTQ-personer är de där det finns en stark närvaro av kriminella väpnade grupper. I dessa kontexter är HBTQ-personer speciellt utsatta då kriminella väpnade grupper inte bara använder sig av våld utan också reproducerar fördomar och stereotyper i sin kontroll av lokalbefolkningen.

Metoderna som används för att hota HBTQ-personer varierar. I femton fall användes pamfletter med skrivna hot där offren omnämns som "önskade" och "skadliga för samhället" och där hoten framförs som en "social utrensning". Nitton fall av hot framfördes per telefon, textmeddelanden, via sociala medier eller via besök till offrens hem och arbetsplats.

4. HBTQ-personer extra utsatta i den väpnade konflikten

Hot, tvångsflyttningar och mord är de övergrepp som hårdast drabbar HBTQ-grupper inom ramen för den väpnade konflikten i Colombia. Totalt har 1795 personer vittnat om att de blivit utsatta för övergrepp av väpnade grupper som deltar i den väpnade konflikten.

Sätten som HBTQ-personer hotas på varierar men även här används pamfletter med tryckta hot för att skapa fruktan. Tvångsflyttningar är den främsta konsekvensen av de hot som framförs mot HBTQ-personer.

Följande kriterier är viktiga för att kunna identifiera de hot och övergrepp som riktas mot HBTQ-personer:

1. Om de riktas mot offentliga representanter, ledare, MR-försvare och personer som har en alternativ sexuell läggning eller könstillhörighet.
2. Språkbruk och om hotet eller övergreppet motiverats av fördomar.
3. Om det finns en systematisering bakom hoten och övergreppen.
4. HBTQ-personer i rurala och marginaliserade områden är extra utsatta för hot och övergrepp av väpnade grupper.

5. Den största delen av hoten och övergreppen står paramilitärerna och väpnade kriminella grupper för men även de olika gerillagrupperna gör sig skyldiga till övergrepp mot HBTQ-personer.
6. Förövarnas motiv grundar sig på en tro att man "förintar det onormala och omoraliska" med en social och ekonomisk kontroll av befolkningen.
7. Transsexuella och lesbiska kvinnor är dubbelt utsatta för det könsbaserade våldet.

Rekommendationer

Vi rekommenderar starkt att ansvariga och berörda myndigheter vidtar åtgärder för att säkerställa HBTQ-personers rättigheter. I synnerhet rätten att leva fritt från våld och diskriminering, att garantera rätten till juridiskt stöd och upprättele samt säkerhet att man inte ska falla offer igen. Allt för att säkerställa en konstruktiv och långsiktig fred.